

QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 28 ta' Frar, 2023

Numru

Rikors nru: 623/2018

Kevin Attard (K.I. 0310676M)

Vs

**Philip Cardona (Passaport Malti 1104928) u Mario Cardona (Passaport
Malti 1105513)**

Il-Qorti:

Rat ir-rikors maħluf tal-Attur pprezentat fil-15 ta' Ġunju 2018 u maħluf minnu fl-14 ta' Ġunju 2018 li permezz tiegħu talab is-segwenti:-

1. "Illi Kevin Attard flimkien maż-żewġ intimati kienu diretturi tal-kumpanija KPM Marine Services Limited (C-87676) b'ammont ta' ishma indaqs bejniethom, skont il-memorandum and articles of association tal-istess kumpanija (anness u mmarkat bħala Dok KA1);
2. Illi waqt l-operat ta' din il-kumpanija, kien hemm nuqqas ta' qbil bejn l-attur u l-intimati, u għalhekk, l-intimati bdew jimpikaw mal-attur;

3. Illi minħabba din il-pika, l-intimati waqfu mill-amministrazzjoni tal-kumpannija u bdew jimpedu l-oġġettivi tal-kumpannija skont il-memorandum and articles of association tal-istess;
4. Illi b'hekk r-rikorrent spiċċa jamministra kollox hu, u kellu jħallas għal kull servizz li tingħata l-kumpannija mingħand terzi;
5. Illi barra minn hekk, l-intimat sofra danni sostanzjali oħra peress li minħabba din il-pika min-naħa tal-intimati huwa tilef ħafna xogħol;
6. Illi l-attur prova jirranġa s-sitwazzjoni diversi drabi, u anka prova jixtri l-ishma tal-intimati fil-kumpannija għall-prezz li l-istess intimati kienu qedgħin jitolbu għall-ishma tagħhom, iżda minħabba pika, dawn ma bieghhux lill-esponent u s-sitwazzjoni baqgħet qatt ma tranġat. B'hekk l-attur kompli jsofri danni;
7. Illi kellha tiġi ntavolata kawża sabiex l-attur xtara l-ishma ta' l-intimati bl-istess ammont li kienu jridu ħafna żmien qabel ma ġiet intavolata il-kawża u dan kollu minħabba pika;
8. Illi l-attur jaf b'dawn il-fatti personalment;
9. Illi għalhekk kellha isir din il-kawża;

Għaldaqstant, l-attur qiegħed jitlob lill-din l-Onorabbli Qorti li għar-raġunijiet premessi u previa kwalsiasi dikjarazzjoni neċessarja jew opportuna:

- 1) Tiddikjara li l-intimati kkawżaw danni lill-attur;
- 2) Tiddikjara lill-intimati responsabbli għad-danni sofferti mill-attur;
- 3) Tillikwida d-danni kollha sofferti mill-attur okkorrendo bl-opera ta' perit nominandi;
- 4) Tikkondanna lill-intimati għall-ħlas tad-danni sofferti minn l-attur f'dik is-somma kif likwidata minn din l-istess Onorabbli Qorti;

Bl-ispejjeż kollha, inkluż dawk ta' l-ittri uffiċjali u mandat ta' sekwestru kawtelatorju bin-numru 912/2018 inkluż spejjeż legali extra-ġudizzjarji u bl-interessi legali sad-data ta' l-effettiv pagament kontra l-intimati”.

Rat ir-risposta maħlufa tal-konvenuti ppreżentata fl-14 ta' Settembru 2018 li permezz tagħha wiegħbu s-segwentanti:-

1. “Fl-ewwel lok, ir-rikorrenti rrinunzja għal kwalunkwe dritt ta' azzjoni fil-konfront tal-esponenti meta, permezz ta' skrittura datata 4 ta' Gunju 2018, il-kontendenti ttransigew il-vertenzi kollha ta' bejniethom u l-attur ta lill-esponenti kwittanza assoluta u ddikjara li ma għandu, fil-konfront tal-istanti, ebda pretensjoni ta' kwalunkwe xorta.

2. Fit-tieni lok, kwalunkwe responsabbiltà addebitata lill-esponenti qiegħda tiġi respinta, u dan għar-raġunijiet li sejrin jirriżultaw fil-kawża.
3. Fit-tielet lok, ir-rikorrenti ma soffra l-ebda danni, u għalhekk, it-talba tiegħu hija fattwalment u legalment infondata.
4. Fir-raba' lok, u mingħajr preġudizzju għall-premess, sejjer jirriżulta fis-smiġħ ta' dan ir-rikors ġuramentat ili jekk ir-rikorrenti tassew soffra xi danni, ma jistgħax jitlob riżarciment mingħand l-intimati billi tali danni kienu riżultat biss tal-aġir maġġorment kontributorju u llegali tiegħu stess.
5. Fil-ħames lok, u mingħajr preġudizzju għas-suespost partikolarment għat- tielet u r-raba' eċċezzjonijiet premissi, kwalunkwe danni li seta' b'xi mod soffra r-rikorrenti, jekk jirriżultaw, f'kull każ, ma jaħtux għalihom l-esponenti u għaldaqstant it-talbiet tar-rikorrenti għandhom jiġu miċħuda.
6. Fil-ħames lok, it-talbiet tar-rikorrenti huma mill-bqija infondati fil-fatt u fid- dritt, kif se jirriżulta waqt is-smiġħ ta' dan ir-rikors ġuramentat.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri, skont il-ħtiega, u b'riżerva ċara għal kull azzjoni spettanti lill-intimati, skont iċ-ċirkostanzi.

Bl-ispejjeż kollha kontra r-rikorrenti, inkluzi dawk relatati mal-mandat ta' sekwestru numru 912/2018, mal-ittri ġudizzjarja bir-riferenza nru: 2741/2018, u 3000/2018 u kif ukoll mal-atti ġudizzjarji preżentati b'kontestazzjoni jew bi twegiba għall-istess, illi jinsab minn issa inġunt għas-subizzjoni”.

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-dokumenti li ġew esebiti in atti;

Qrat ix-xhieda fil-kawża;

Rat il-verbal tal-udjenza tat-22 ta' Novembru 2022 fejn il-kawża tħalliet għal-lum għas-sentenza.

Punti ta' fatti

Mill-assjem tal-provi l-Qorti tissenjala s-segwentli fatti inkontestati li taw lok għal din il-pendenza u li huma ta' rilevanza ai fini tat-talbiet mressqa mill-Attur:

1. Il-partijiet fil-kawża huma azzjonisti f'kumpanija bl-isem KPM Marine Services. Din il-Kumpanija kienet sid ta' bastiment bl-isem ta' Lourdes

21 u li qabel kien iġib l-isem ta' 'Alice' (ara nota ta' osservazzjonijiet tar-rikorrenti a' fol 33, xhieda accountant Alex Tanti a' fol 57 a tergo, xhieda Karen Busuttil a' fol 137A a tergo).

2. Il-konvenuti kienu wkoll flimkien mal-Attur diretturi ta' l-istess kumpanija (ara Memorandum and Articles of Association tal-Kumpanija a' fol 8).

3. B'din l-azzjoni l-Attur qiegħed jallega li, minħabba "*nuqqas ta' qbil bejn l-Attur u l-Intimati*", l-Intimati ddeċidew "*jimpikaw mal-Attur*" billi jjeqfu jamministraw din il-kumpanija. Dejjem skont l-Attur, dan wassal sabiex jamministra l-Kumpanija hu (ara premissi 2 sa 4, ara wkoll affidavit ta' Kevin Busuttil a' fol 49 u affidavit tar-Rikorrenti a' fol 51).

4. Minħabba din ir-raġuni, fid-9 ta' Jannar 2018 l-Att istitwixxa f'isem l-imsemmija KPM Marine Services Limited azzjoni kontra l-konvenuti quddiem din il-Qorti diverżament presjeduta. Permezz tagħha huwa talab li l-Kumpanija msemmija tiġi xolta u konsegwentement stralċjata a bażi tal-Artikolu 214(2)(b)(iii) tal-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta (ara rikors ġuramentat u risposta maħlufa fl-atti ta' din il-kawża preżentati mill-Intimati bħala Dok PC4 a' fol 165). Dawn il-proċeduri ġew ċeduti mill-kumpanija kif rappreżentata mill-Attur fl-4 ta' Ġunju 2018 "*stante ftehim*" (ara nota ta' ċessjoni a' fol 236).

5. Dan il-ftehim ġie inkorporat fi skrittura datata 4 ta' Ġunju 2018 (a' fol 20). Permezz tagħha, l-Intimati u r-rikorrenti qua rappreżentant tal-kumpanija msemmija ddikjaraw li jixtiequ jitranżiġu dik il-kawża, flimkien

mal-mandati hemm imsemmija, b'ċertu mod u bil-kondizzjonijiet u pattijiet hemm elenkati. Fost dawn hemm, li l-Attur kellu jsir l-uniku proprjetarju tal-Kumpanija KPM Marine Services billi jiġi trasferit lilu l-ishma kollha tal-Intimati. Għal dan il-għan ġie dikjarat fil-ftehim li l-Attur ħallas lill-konvenuti permezz ta' bank draft (a' fol 22), li aċċettaw, is-somma ta' €163,500 rappreżentanti l-valur "*tal-ishma kollha*" miżmuma mill-istess konvenuti (ibid. klawżola 1). Kif dikjarat fl-istess skrittura, t-trasferiment tal-ishma sar kontestwalment permezz ta' "*dokumentazzjoni appożita*", ossia Share Transfers li ġew preżentati fl-atti (a' fol 22A u 23). L-ammont dikjarat f'dawn is-Share Transfers kien dak ta' "*400 shares of Euro 1 each*".

6. Fost dawn il-kondizzjonijiet u pattijiet elenkati f'din l-iskrittura ġie dikjarat ukoll li "*L-ewwel parti [jiġifieri l-Attur] qiegħda tagħti kwittanza assoluta lit-tieni parti u tiddikjara li ma għandha ebda pretensjoni ta' kwalunkwe xorta kontra l-istess.*" (ara klawżola 7 a' fol 21).

7. Fit-18 ta' Ġunju 2018 l-konvenuti rriżenjaw mil-pożizzjoni tagħhom ta' diretturi fil-kumpanija KPM Marine Services (ara form K a' fol 305 u 306). L-ishma tal-intimati iżda baqgħu ma ġewx trasferiti fuq l-Attur, minkejja l-ħlas effettwat minnu. Dan minħabba li l-konvenuti ddeċidew ma jiffirmawx l-inkartament neċessarju għad-debita registrazzjoni tat-trasferiment ta' l-istess (ara xhieda tal-Accountant tal-kumpanija Alex Tanti a' fol 56 a tergo, 57 a tergo u 59 a tergo, xhieda tal-Intimat Philip Cardona a' fol 135A et seq, xhieda Karen Busuttil a' fol 137A et seq,

affidavit Philip Cardona fol 147 para 14 u xhieda Mario Cardona a' fol 322 et seq).

8. Dan wassal sabiex f'Mejju 2018 il-Attur fetaħ kumpanija oħra bl-isem ta' Kevin Holdings Limited (ara xhieda Alex Tanti a' fol 56 a tergo, fol 60 u fol 61). Il-bastiment ġie reġistrat f'isem din il-kumpanija fit-22 ta' Novembru 2019 jiġifieri fil-mori ta' dawn il-proċeduri (ara xhieda tar-rappreżentant ta' Transport Malta a' fol 75 u dokumenti preżentati minnu a' fol 76 u 77). Jidher li dan it-trasferiment ma setgħax isir mall-ewwel minħabba l-ostaklu kreat minn nuqqas tal-konvenuti li jffirmaw l-inkartament neċessarju kif fuq ingħad (ara xhieda accountant Alex Tanti a' fol 60 u fol 307 sa 309, xhieda Rikorrenti a' fol 141 E et seq).

Punti ta' Liġi

Permezz ta' din l-azzjoni, l-Attur qed jitlob sabiex l-konvenuti jiġu dikjarati responsabbli għal ħlas tad-danni minnu sofferti u lilu kawżati (ara l-ewwel u t-tieni talba). Il-Qorti tifhem, fin-nuqqas ta' indikazzjoni mod ieħor, li din l-azzjoni qed tiġi msejsa abbażi tal-prinċipji ġenerali tal-liġi ċivili stabbiliti fl-artikoli 1031, 1032 u 1033.

Konsiderazzjonijiet

Irid qabel xejn tiġi trattata l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti. Permezz tagħha l-konvenuti jsostnu li permezz tal-iskrittura tal-4 ta' Ġunju 2018 il-partijiet transiġew il-vertenzi kollha ta' bejniethom. Fl-imsemmija skrittura l-Attur ta kwittanza assoluta u saħansitra ddikjara li ma għandu, fil-konfront tal-konvenuti ebda pretensjoni ta' kwalunkwe xorta.

Jibda biex jingħad li l-leġislator jagħti importanza partikolari lil dan l-Istitut għaliex permezz tiegħu tiġi definittivament u irriversibilmment terminata, fil-veru sens tal-kelma tindifen darba għal dejjem kull vertenza. Di fatti artikolu 1729. (1) tal-kodiċi Ċivili jiddisponi li *“It-transazzjoni għandha, bejn il-partijiet, is-setgħa ta’ sentenza li għaddiet f’gudikat.(2) Ma tistax tiġi attakkata minħabba żball ta’ liġi”*. Ġie magħllem li *“Illi l-importanza li l-istat jagħti lit-transazzjoni hi waħda impliċita, u dejjem ġiet rikonoxxuta. Wieħed isib ukoll il-konferma ta dan f’ħafna aspetti tal-liġi: per eżempju fil-fatt li transazzjoni għandha, bejn il-partijiet, mhux biss is-solitu effett ta’ kuntratt, li hu l-liġi bejniethom [Art 992, Kodiċi Ċivili], imma effett ta’ res judicata [Art 1729, Kodiċi Ċivili]; ukoll, jekk kawża tiġi transatta, l-ispejjeż jonqsu sostanzjalment”*. (Ara **Digriet tal-Prim’Awla Per Imħallef Robert Mangion tat-2 ta’ Marzu, 2020 fl-atti tal-kawża fl-ismijiet Aspider Solutions Malta Limited -vs- Redtouch Fone Limited**).

Għalhekk meta pendenza jew vertenza bejn il-partijiet li tkun materja ta’ Kawża pendenti jew tista’ tagħti lok għall-Kawża, din dejjem tista’ tkun materja ta’ kuntratt ta’ transazzjoni. L-artikolu 1718 tal-Kodiċi Ċivili jiddefinixxi t-transazzjoni bħala li hija dak il-kuntratt *“li bih il-partijiet, b’xi ħaġa li jagħtu, iwiegħdu, jew iżommu, jagħtu tmiem għal kawża mibdija, jew jevitaw kawża li tkun sejra ssir”*.

Minn eżami tal-iskrittura tal-4 ta’ Ġunju 2018, ma għandu jkun hemm ebda dubbju li din tikkonsisti fi transazzjoni kif trid il-liġi. Il-kliem magħżul u l-intenzjoni tal-partijiet univokament jippuntaw lejn dan l-Istitut. Qabel xejn il-partijiet stess testwalment jiddikjaraw *“Illi huma jixtiequ jitransigu l-kawża flimkien mal-*

mandati” li kienu ġew presentanti kawtelatorjament. Biex ikun emfasiżżat dan il-punt fi klawsola 7 jerġgħu jirripetu li *“Dan il-ftehim qed isir in via di transazzjoni”*. Pero, aktar minn hekk jidher li huwa ċar li l-intenzjoni tal-partijiet ma kienitx biss dik li jolqtu l-pendenza partikulari tal-Kawża li kien hemm pendenti iżda wkoll kull haġa oħra konnessa jew ma hiex magħha tant li fi klawsola 8 l-Attur jagħti *“kwittanza assoluta”* u kif ukoll li ma għandu *“ebda pretensjoni ta’ kwalunkwe xorta”*. Fi ftit kliem, b’din l-iskrittura il-partijiet riedu jolqtu żewġ għasafar b’gebla waħda. Il-lite li kienet materja ta’ Kawża pendenti u dawk li setgħu wasslu għall-aktar kawżi.

Huwa għalhekk li din il-Qorti ma ssib xejn ortodoss fil-fatt li ġiet presentata il-kawża u t-tentattiv ta’ mandat kawtelatorji oħra **fl-istess ġurnata** li l-partijiet transiġew kull kwistjoni li kien hemm bejniethom. Ma rrikorriet ebda ċirkostanza ġdida fi żmien qasir daqshekk bejn it-transazzjoni u t-tieni kawża preċeduta bil-mandati, li jista’ jingħad li ma kienitx materja tat-transazzjoni fuq imsemmija. Fuq dan l-element innovattiv li seta’ iġġustifika proċeduri ex novo kkumenta anke il-Qorti fi proċeduri għar-revoka ta’ wieħed mill-mandati meta qalet hekk:

“Huwa evidenti għal din il-Qorti illi meta l-intimat (Attur f’din il-Kawża) fil-21 ta’ Novembru 2018 r-risposta tiegħu għar-rikors ta’ revoka huwa kien nesa illi l-mandat ta’ sekwestru de quo inhareg fuq rikors tiegħi ppresentat ad in saputa tal-ahwa cardona fl-istess jum li fih kienu qed jiffirmaw l-iskrittura ta’ transazzjoni. Apparentament l-intimat Attard nesa ukoll illi fir-rikors għall-hrug tal-mandat ta’ sekwestru kawtelatorju de quo iddikjara bil-gurament tiegħu illi ried jikawtela s-somma ta’ € 260,000 allegatament danni li soffra meta l-ahwa

kellhom ishma fis-Socjeta' KPM Marine Services Limited u mhux ghal xi haga li gara wara" (Emfaži ta' din il-Qorti. Ara F'digriet għar-revoka tas-sekwestru tal-Prim'Awla tal-31 /12/18 a' fol 240).

Tant biex ikun intqal kollox l-4 ta' Ġunju stess Kevin Cassar personalment ottjena l-ħruġ ta' Mandat ta' Sekwestru meta l-Kawża kienet saret mis-Socjeta' (a' fol 238). Raġuni "*danni sostanzjali li sofra s-sekwestrant meta l-intimati kellhom ishma flimkien mas-sekwestrant, tas-Socjeta; KPM Marine Services Ltd*" (a' fol 238). Iġifieri ż-żmien li qiegħed jirreferi għalih l-Attur huwa l-istess materja tal-iskrittura msemmija għaliex dak iż-żmien kienu għadhom soċji miegħu.

Fir-rigward ta' dak li hija definita bħala *transazione novativa*. Il-kummentaturi taljani dwar ġabra tal-Corte di Cassazione Taljana apropositu ta' dan l-Istitut jinnotaw hekk:

"Si ha transazzioni novattiva quando, dall'esame dell'intenzione delle parti e delle clausole contrattuali, risulti ce la transazione sia incompatibile con alcune delle obbligazioni oggetto del precedente rapporto, e che dalla transazione sorga un'obbligazione oggettivamente diversa da quelle esistente, sicche' l'obbligazione posteriore sostituisce la precedente. Ai fini di accertare una in concreto l-esistenza di una transazione novativa, l'esame del intenzione delle parti e delle clausole contrattuali rientra nell'apprezzamento insindicabile del Giudice di merito" (Ara **Pescator & Ruperto, Codice Civile Annotato, Ed Giuffre Edizz 1979 pg 1965**).

Dan il-ħsieb ġie anke rifless fis-Sentenzi tagħna meta intqal li “Transazzjoni ittemm biss il-pendenzi li jiġu kontemplati mill-partijiet meta ttransiġew u avolja jiġu użati espressjonijiet li juru transazzjonijiet ġenerali, il-Qorti ma tistax tiċħad lill-partijiet id-dritt li jipprovaw xi pretensjoni ġdida tagħhom ma kienitx kompriża fit-transazzjoni” (Emfażi tal-**Qorti tal-31 ta’ Diċembru 1965 fl-ismijiet Joseph Barbara -vs- Carmelo Barbara**). Issa f’din il-Kawża l-Attur mhux biss ma irnexxilux li kellu pretensjoni ġdida iżda l-kuntrarju. Kif diġa, spjegat aktar ‘l fuq.

Fl-aħħar nett tajjeb ukoll li jingħad li din il-Qorti tikkunsidra il-kwittanza billi wkoll tattribwilha valura ta’ transazzjoni fiha nnifisha għaliex l-effetti u l-estremi tagħha wkoll jikkontjenu l-elementi kostituttivi tal-Istitut tat-transazzjoni. Issa fil-każ li għandha quddiemha, biex il-partijiet juru li tassew laqtu kull vertenza ta’ bejniethom, li kienet għadha pendenti sa dak in-nhar, emfatikament użaw il-frażi ta’ “kwittanza assoluta”.

Għalhekk fid-dawl ta’ dawn il-konsiderazzjonijiet din il-Qorti ser tkun qed tilqa’ l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti. L-iskrittura mertu tal-Kawża serviet ta’ strument biex jintlaqtu żewġ sitwazzjonijiet. Dik li kienet il-materja ta’ Kawża bejn il-partijiet fl-ismijiet Kevin Attard nomine -vs- Philip Cardona et pro et noe rikors numru 29/2018 JZM u kif ukoll kull materja oħra konnessa jew relatata ma’ dawk il-proċeduri għalkemm ma kienx hemm tismija speċifika tagħhom.

Pero’ l-Qorti tħoss, li għandha wkoll tissenjala s-segweni u ċioe’, li huwa rikonoxxut li l-prinċipji tal-liġi ċivili li taħthom kull wieħed iwieġeb għall-ħsara li tiġri bi ħtija tiegħu (artikolu 1031 tal-Kap. 16), meta jirriżulta li fl-għemil tiegħu ma jużax il-prudenza, id-diliġenza, u l-ħsieb ta’ missier tajjeb tal-familja (artikolu

1032 tal-Kap. 16), jew meta jkun għamel jew naqas li jagħmel xi ħaġa li biha jkser xi dmir impost mil-liġi (artikolu 1033 tal-Kap. 16), jgħoddu wkoll għall-atti jew ommissjonijiet imwettqa minn persuna fil-qadi ta' dmirijietha/ fl-amministrazzjoni tagħha bħala direttur/direttriċi u/jew azzjonista ta' kumpanija.

Ġie madankollu stabbilit li *“il-fatt innifsu li azzjonist jista' jfittex lil direttur [jew azzjonist] għad-danni kkawżati lilu personalment minħabba xi atti jew ommissjonijiet tal-istess direttur [jew azzjonist], ma tagħtix xi carte blanche lill-istess azzjonist biex ifittex lid-direttur [jew azzjonist] għal kwalsiasi dannu. Kemm hu hekk, huwa magħruf sewwa fil-ġurisprudenza li **d-dannu reklamati minn azzjonist irid ikun strettament personali u separat minn dak id-dannu li jkun ġie mġarrab lill-kumpanija bl-istess att jew ommissjoni kolpuża tal-intimat/i**. Fuq kollox dan huwa estensjoni tal-prinċipju li l-kumpanija għandha personalità ġuridika distinta minn dik tal-azzjonist, u b'hekk il-patrimonju tal-kumpanija mhux i-istess patrimonju tal-azzjonist;*

*Sentenza partikolari fejn intqal dan kollu kienet dik li saret referenza għaliha mill-Ewwel Qorti, u li ġġib l-isem ta' **Martin Bonello Cole v. Kenneth Cole** (Deċiża mill-Qorti tal-Appell fil-5 ta' Ottubru 2001, Ċit. Nru. 214/93GV). F'dik is-sentenza, il-Qorti, minbarra li rreferiet ukoll għal sentenza oħra ta' din il-Qorti fl-ismijiet ta' **M.J. Falla v. J.H Sorotos** (Deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-12 ta' Marzu, 1976), irreferiet ukoll għall-famuż każ ta' **Prudential Assurance Co Ltd v. Newman Industries Ltd (No 2)**[1982] 1 All ER 254 (Chancery Division and Court of Appeal) u għall-insenjament tal-awtur **Hollington**. Lil dan tal-aħħar il-Qorti kkwotatu jgħid hekk:*

“A shareholder can, therefore, only pursue a personal cause of action for breach of duty against the directors or other shareholders (ezatt bhal fil-kaz in ezami) or third parties, if he establishes that in the special circumstances of the case: (a) he has suffered personal loss distinct from the loss suffered by the company and therefore indirectly by him as a shareholder, and (b) the defendants were in a sufficiently proximate relationship to him that they owed him the duty (whether it be a fiduciary duty or the common law duty of care) which they are alleged to have broken”.

Sentenza aktar riċenti hija mbagħad dik fl-ismijiet ta’ **Anthony Muscat et. v. Anthony Nicholl et.** deċiża mill-Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili fil-11 ta’ Ġunju 2020 (Rik. Nru. 1044/08JRM.). F’dawk il-proċeduri li bħal fil-kaz tal-lum kienu għarriżament tad-danni, u ġew mibdija minn azzjonisti f’isimhom personali fl-assenza tal-kumpanija, kontra d-diretturi tal-kumpanija li tagħha kienu azzjonisti, il-Qorti osservat li biex azzjoni ta’ dan it-tip tħalli frott għall-azzjonist ta’ kumpanija: **“huwa jkun irid jipprova li t-telf imġarrab minnu mhuwiex l-istess telf imġarrab mill-kumpanija li tagħha huwa wieħed mis-sidien (li huwa msejjaħ in-‘non-reflective loss principle’) u li l-kumpanija setgħet tfittex għalih hi”.** Din il-Qorti tikkondividi bis-sħiħ ma’ din l-osservazzjoni u tagħmilha tagħha,” (Ingrid Fiorini v. Anna Zerafa et, Qorti tal-Appell, 14 ta’ Diċembru 2022).

Dwar il-prinċipju ta’ *non-reflective loss* intqal hekk:

“If the duty is owed to the shareholder only and ex hypothesi the company has no cause of action, then the shareholder can recover such losses, if not too

remote, as he can prove to have been caused by the defendant's conduct no matter that the losses arise through loss of dividends or his share of profits in the company or the fall in the value of his shares" (Ara **Sentenza Ingliza fl-ismijiet Johnson -vs- Gore Wood & Co (1999) BCC 474 (at 498b) u 2 AC 1 2002**). Issa t-telf li qiegħed jissemma' f'din il-Kawża, huwa marbut ma' telf li għamlet il-kumpanija u ma hux marbut mad-diprezzament tal-valur tal-ishma jew nuqqas ta' distribuzzjoni ta' dividends jew benefiċċji oħra li jaħsad is-soċju mill-ġid iġġenerat mill-kumpanija.

B'applikazzjoni ta' dawn il-prinċipji legali senjalati f'din is-Sentenza, l-Qorti trid qabel kollox tiddetermina jekk it-tip ta' danni li qed jiġu mfittxija mir-Rikorrenti jikkonsistux "*f'telf li huwa l-istess telf jew inkella riflessjoni tat-telf li ġie mġarrab mill-kumpanija minħabba l-atti jew l-ommissjonijiet tal-intimati, kif ukoll (ii) jekk il-kumpanija setgħet tfittex lill-intimati għal dak l-istess telf*" fejn allura jiġi nieqes l-element ta' utilità u l-vantaġġ li jista' jieħu r-Rikorrenti minn din l-azzjoni, jew jikkonsistu "*(i) f'telf li huwa distint minn dak li ġarrbet il-kumpanija, u (ii) il-kumpanija ma setgħetx tfittex għal dak it-telf*" fejn allura l-azzjoni tista tirrendi lill-Attur riżultat utli u vantaġġjuż (ibid.).

L-elenku preżentat mir-Rikorrenti (a' fol 53 sa 55) u d-deskrizzjoni tal-accountant tal-Kumpanija KPM Marine Services (ara affidavit a' fol 139 u e-mail hemm annessa kif ukoll xhieda a' fol 309 a tergo et seq) kollha jirreferu għal danni, konsistenti f'telf ta' profitti u spejjeż inkorsi, minħabba li l-bastiment ma setgħax jintuża sakemm dan ġie trasferit minn fuq il-Kumpanija KPM Marine Services għal dik ta' Kevin Holdings Limited.

Huwa evidenti għalhekk li d-danni reklamati mir-Rikorrenti huma effettivament danni li għarrbet il-kumpanija KPM Marine Services fiż-żmien li kienet is-sid tal-bastiment imsemmi (ara xhieda tal-accountant stess tal-kumpanija fix-xhieda tiegħu a' fol 57:

“Dr. Edward Gatt: *U dan il-bastiment bejn wieħed u ieħor taf kemm għamel perjodu li ma setax jiġi trasferit?*

Xhud: *Il-Kumpanija aktar milli l-bastiment. Il-kumpanija kien hemm ngħidlek viċin sentejn.....*

Dr. Keith Borg: *Ara naqblux ... illi l-bastiment kien proprjeta u baqa proprjeta tal-KPM? Il-bastiment qatt ma kien tas-Sur Attard u tas-Sinjuri Cardona. Dal-bastiment kien proprjeta tal-kumpanija. Naqblu sa hemm?*

Xhud: *Iva” (a' fol 75 u ara wkoll xhieda ta' Karen Busuttil a' fol 137 B sa 137D u 314 et seq, xhieda Rikorrenti a' fol 141B u 141 F et seq).*

Ta valur hija ix-xhieda ta' Karen Busuttil, il-partner tal-Attur, li kienet tiegħu f'isieb kwalunkwe dokumenti relatati mal-kumpanija (ara fol 52 aff tal-Attur). Din tgħid illi l-Kawża li transigew ma għandiex *“tintuza bhala mod sabiex jigu skapulati l-obbligi u responsabbilitajiet naxxenti, mid-danni kkawzati mill-intimati in kwantu jikkoncerna telf ta' xogholijiet tal-istess kumpanija KPM Marine Services Limited u danni kkawzati”*. (a' fol 50. Emfaži ta' din il-Qorti). Mill-email ta' Alex Attard, l-accountant ta' KPM Services Ltd, huwa ċar, li d-danni li kkomputa huma ta' dak li sofriet din is-Socjeta' u mhux l-Attur personalment. (a' fol 140). Issa dawn kienu it-tnejn minn nies, li jidhru li kienu jafu x'inhu għaddej fil-kumpanija aktar mill-Attur, talinqas sa fejn kien jirrigwarda finanzi u valur tax-xogħol maħdum.

Fl-aħħar nett li l-unika propjeta' li kellha ta' valur is-Socjeta' kien bastiment bl-isem ta' Alice. Dan il-bastiment qatt ma kien f'isem l-Attur personalment, iżda dejjem kien jappartjeni lil xi Socjeta'. Dan il-Bastiment gie reġistrat fuq Kevin Holdings Ltd. Gie reġistrat fit-22 ta' Novembru 2019 (ara fol 75 tergo u fol 76 u 77). Qabel kien reġistrat fuq KPM Marine Services Ltd. Fit-18 ta' Ġunju 2018 il-konvenuti rriżenjaw minn diretturi (ara dokumenti a' fol 105).

Dan ifisser li, sakemm il-Kumpanija KPM Marine Services Ltd jkollha dritt ta' azzjoni biex tirkupra dak it-telf hi stess, l-Attur ma jistax ifittex f'ismu personali lil persuni li kkawżaw dawn id-danni. Isegwi għalhekk li l-azzjoni Attrici kif postulata f'ismu proprju anke hawn ma tistax tirnexxi.

Decide

Għaldaqstant u għar-raġunijiet fuq imsemmija, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi filwaqt li **tilqa' l-ewwel u s-sitt** eċċezzjonijiet tal-Intimati, qiegħda **tiċhad** it-talbiet kollha Attrici.

Spejjeż tal-kawża għandhom ikunu kollha sopportati mir-Rikorrenti.

Imħallef Toni Abela

Deputat Registratur